

Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad

Beleidsplan

Inleiding

1. Het beleid van de vereniging wordt in feite bepaald door de meerledige doelstelling uit de statuten. In lijn met de uitkomst van de Algemene Ledenvergadering (ALV) d.d. 10 september 2021 en in overeenstemming met de voorwaarden die de Belastingdienst stelt aan Algemeen nut beogende instellingen (Anbi's) omvat dit beknopte beleidsplan een enigszins uitgewerkt overzicht van de statutaire doelstelling van de vereniging, haar middelen en de wijze van organisatie. Een meer uitgebreid beleidsplan zal in concept worden aangeboden op één van de komende ALV's, zodat dit door de ledenvergadering kan worden vastgesteld.

Doelstelling

2. De Vereniging Vrienden van de Amsterdamse Binnenstad (VVAB) werd in 1975 opgericht door kunstenaar en monumentenbeschermer Geurt Brinkgreve (1917-2005). Toen bleek dat de gemeenteraad zich te weinig wilde inspannen voor het behoud van de historische binnenstad van Amsterdam, stapte hij uit de raad en richtte de VVAB op. De VVAB werd ingeschreven in het register KvK als een monumentenorganisatie (onder nummer 40530305).
3. De aanwezige waarden, waarvoor de VVAB opkomt, zijn sindsdien ook door de overheid erkend; sinds 1999 is de binnenstad aangewezen als beschermd stadsgezicht in de zin van de Monumentenwet en sinds 2010 ook als Unesco-Werelderfgoed.
4. In de statuten werd aanvankelijk alleen gesproken over 'het behoud en herstel van de historische bebouwing en stedenbouwkundige structuur'. In de loop der jaren is dit doel uitgebreid en in de statuten nader uitgewerkt.
5. Momenteel luidt de statutaire doelstelling als volgt (artikel 2, lid 1, van de statuten):
"De Vereniging stelt zich ten doel in de gemeente Amsterdam, met name in de binnenstad:
 - a. het behoud en herstel van de historische bebouwing en stedenbouwkundige structuur;
 - b. het handhaven van het historisch karakter, het bevorderen van het stedenschoon en het verbeteren van het stadsgezicht;
 - c. het bevorderen van de kwaliteit - waaronder de openbare toegankelijkheid - van de openbare ruimte, het water en het stedelijk groen inbegrepen;
 - d. het tegengaan van veranderingen die met de hierboven genoemde doelstellingen strijdig zijn; en
 - e. het bevorderen van een goed woon-, werk- en verblijfsklimaat en het tegengaan van overlast en alles wat verder schadelijk kan zijn voor de hierboven genoemde doelstellingen."
6. De doelstellingen genoemd onder a t/m c betreffen een uitwerking van de primaire doelstelling de binnenstad te behouden en te herstellen. Daaronder wordt niet alleen het behoud en herstel van de individuele monumenten - de historische bebouwing - verstaan, maar ook de stedenbouwkundige structuur waaraan de monumenten hun context ontleenen. Het gaat nadrukkelijk ook om het behoud van het stadsgezicht, waarbij tevens de kwaliteit van de openbare ruimte van belang is. Om die reden treedt de VVAB bijvoorbeeld ook op voor het behoud van bomen langs de grachten en het tegengaan van zaken die aan het stadsgezicht afbreuk doen, zoals (licht)reclames. De 'openbare toegankelijkheid' is toegevoegd om de privatisering of zelfs het afsluiten van openbare ruimte tegen te gaan.
7. De doelstelling genoemd onder punt d spreekt nadrukkelijk uit dat de VVAB het als haar taak ziet om veranderingen te toetsen en daartegen op te treden indien deze afbreuk doen aan het historische karakter van de binnenstad. Dat betreft bijvoorbeeld het tegengaan van ingrepen in monumenten of van nieuwbouw die schade toebrengt aan het historisch karakter van de binnenstad.
8. De doelstelling genoemd onder e spreekt uit dat ook het bevorderen van het behoud van een goed woon-, werk- en verblijfsklimaat tot onze doelstelling behoort. Het gaat er daarbij om dat de binnenstad en haar monumenten alleen behouden kunnen blijven wanneer deze ook op een evenwichtige manier worden gebruikt, aangezien aantasting van het woon- en werkklimaat of de overlast die een verkeerd gebruik met zich meebrengt 'schadelijk kan zijn voor de hierboven genoemde doelstellingen'.
9. Bovengenoemde rangschikking is van belang omdat de VVAB als erfgoedorganisatie een algemeen nut of belang dient, namelijk het behoud van de Amsterdamse binnenstad en haar

monumenten. Dat neemt niet weg dat het vraagstuk van de 'leefbaarheid' van de binnenstad momenteel een heel belangrijk vraagstuk is, waarin de VVAB als erfgoedorganisatie, vanuit haar eigen doelstelling zoals hierboven beschreven, haar specifieke rol zal spelen. Vandaar dat het onderwerp tot de feitelijke werkzaamheden van de vereniging behoort.

Middelen (te verrichten werkzaamheden)

10. Om haar doel te bereiken, staat de vereniging verschillende middelen ter beschikking, die als volgt staan beschreven (artikel 2, lid 2, statuten):
“De vereniging tracht deze doelen te bereiken door:
 - a. plannen, besluiten, beschikkingen en feitelijke situaties met betrekking tot de in lid 1 genoemde waarden te beoordelen en daarop invloed uit te oefenen en daartoe gebruik te maken van alle (juridische) middelen, waaronder inspraak, bezwaar en beroep, al dan niet (mede) namens andere belanghebbenden;*
 - b. gedachtewisseling met alle betrokkenen te bevorderen over de in lid 1 genoemde waarden en over de manier waarop nieuwe ontwikkelingen daarin kunnen worden geïntegreerd zonder die waarden aan te tasten;*
 - c. kennis over Amsterdam en haar in lid 1 genoemde doelstellingen te verspreiden; en*
 - d. de inzet van alle overige middelen die tot haar in lid 1 genoemde doelstellingen bevorderlijk zijn.”*
11. De VVAB volgt het gemeentelijk beleid en tracht daar invloed op uit te oefenen, niet alleen door van gedachten te wisselen met beleidsmakers en bestuurders van de gemeente Amsterdam, maar ook door in te spreken en/of schriftelijk haar zienswijze kenbaar te maken en zo nodig bestuursrechtelijk te procederen. Een juridische procedure is erop gericht een besluit ongedaan te maken dat strijdig is op het behoud van de aanwezige waarden waarvoor wij als vereniging opkomen. Tegelijkertijd kan een procedure sloop/nieuwbouw uitstellen, waardoor de politiek de mogelijkheid wordt geboden eerdere besluiten te herzien of anderszins een verschil te maken in kwesties die al beklonken leken. Vaak heeft de gemeente de VVAB ook nodig om fouten te herstellen, bijvoorbeeld wanneer vergunningen van rechtswege worden verleend. De VVAB hanteert overigens een scala van actiemiddelen, waaronder wij ook het mobiliseren van bewoners en het schrijven van artikelen in de media rekenen.
12. Het is van belang dat de VVAB niet alleen reageert op ontwikkelingen, maar ook proactief handelt om voor de binnenstad ongunstige ontwikkelingen te voorkomen. Een belangrijk middel daarbij is bijvoorbeeld de kennisoverdracht (genoemd onder c). Dit doen wij door de uitgifte van een blad 'Binnenstad', maar ook door het organiseren van lezingen, excursies en cursussen. Dit vanuit de overtuiging dat wanneer er meer begrip bestaat voor de bijzondere waarde van de binnenstad men daarmee ook meer terughoudend omgaat.

Organisatorische aspecten

13. De VVAB beschikt over een kleine, overzichtelijke organisatie die goed toegankelijk en bereikbaar is voor haar leden. Het post- en vestigingsadres van de vereniging is Sloterkade 21 te Amsterdam. De VVAB deelt een gemeenschappelijk kantoor met de Stichting Diogenes waarmee wij ook verbonden zijn in die zin dat de VVAB oorspronkelijk is opgericht als vriendenvereniging van deze stichting.
14. Aan het hoofd van de vereniging staat een bestuur bestaande uit leden die worden gekozen op de Algemene Ledenvergaderingen (ALV). De bestuursfuncties worden door het bestuur zelf verdeeld, met uitzondering van de voorzitter die door de ALV in functie wordt aangesteld.
15. Er geldt een strikt integriteitsbeleid. Ook mogen bestuursleden en andere rechtstreeks betrokkenen geen (financieel) belang hebben bij projecten die haaks staan op de belangen die de vereniging behartigt, dit om belangentegenstelling te voorkomen.
16. De bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor hun bestuursactiviteiten.
17. De vereniging beschikt over een bureau bestaande uit enkele medewerkers. Er vinden regelmatig werkbesprekingen plaats tussen het bestuur en het bureau. Een vertegenwoordiger van het bureau is ook altijd aanwezig op de bestuursvergaderingen.
18. Het bestuur laat zich door verschillende werkgroepen adviseren. Het mandaat en de samenstelling van deze werkgroepen wordt door het bestuur vastgesteld (in overeenstemming met artikel 10 van de statuten).
19. Het bestuur hecht veel belang aan het contact met de leden. Om die reden organiseert het bij regelmatig bijeenkomsten waar over het beleid en de feitelijke werkzaamheden van de vereni-

ging wordt gesproken.

Financiering

20. De kosten van de vereniging bestaan voornamelijk uit salarisuitgaven en de kosten voor de uitgave van het blad 'Binnenstad'.

21. Deze kosten worden gefinancierd uit contributies, advertentieopbrengsten, giften en legaten. Met enige regelmaat informeert de VVAB haar leden over de mogelijke belastingvoordelen die de culturele ANBI-status van de vereniging met zich meebrengt. Aangezien de vereniging regelmatig in juridisch geschillen verwickeld is met de overheid, is er bewust voor gekozen de vereniging niet afhankelijk te maken van overheidssubsidies. Om haar werk te kunnen blijven doen, dient de vereniging onafhankelijk te blijven.